

Szabados György szólóestje Újvidéken

A sakkolimpia jelentős kísérőrendezvényére kerül sor november 17-én, szombaton Újvidéken, a rádió M-stúdiójában este 8 órai kezdettel. Az ismert budapesti zongoraművész és zeneszerző, SZABADOS GYÖRGY tart szólóhangversenyt. Az 1930-ban született Szabados a kortárs improvizációs muzsika egyik legkiemelkedőbb egyénisége. Az elmúlt évtizedben többször fellépett Újvidéken, hallhattuk szólóban, trióban vagy nemzetközi felállásban. Egyes nyugati kritikusok a Bartók-féle hagyományt továbbépítő zenei vonal méltó képviselőjét látják Szabados munkásságában. Az elmúlt évben Európa-szerte felfigyeltek Szabados nagyzenekara, a MAKUZ és a vajdasági származású Nagy József JEL színházának közös produkciójára, A kormányzó halálára, Szabados György hangversenye az év egyik zenei ünnepe lesz Újvidéken.

NE CSAK SZIVÁCI ÜNNEP LEGYEN

Megkezdődtek az előkészületek a Szenteleky-napokra

A Szenteleky-napok tanácsstagjainak mandátuma még az elmúlt évben lejárt. A sziváci Szenteleky Kornél Művelődési Egyesületben felvetődött a kérdés, hogyan tovább. Erről kérdeztük **Kristály Klárát**, az egyesület vezetőjét.

— Az egyesület vezetősége úgy határozott, hogy szervezőbizottságot alakít, amelynek tagjai lesznek azok a tanácsstagok, akik eddig is aktívan részt vettek a Szenteleky-napok előkészítésében a munkájában. Mintegy 8–10 emberről van szó, azzal, hogy a bizottságba olyanokat is meghívunk, akik az eddigi megbeszéléseink során kifejezték óhajukat, hogy szeretnének részt venni a munkában, és szívesen tekintik Szenteleky Kornél irodalmi munkásságának az ápolását. Az alapszabályzatunkat is meg kell változtatni, ugyanis a küldöttrendszer a tanács munkájában sem vált be. A tanácsstagok fele különböző szervezetet küldött volt, de alig vettek részt a munkában. A szervezőbizottság üléseit a napokban szervezzük meg, és azt szeretnénk elérni, hogy a bizottság Szivácson tartsa meg összejöveteleit.

● A Szenteleky-napok megszerzésében lesz-e újdonság?

— Ez a rendezvény már eddig is vajdasági szintű volt, de most a gyakorlatban is ezt szeretnénk elérni, hogy Szentelekyről ne csak Szivácson emlékezzünk meg, hanem ott is, ahol született, dolgozott és ahol szeretik és tisztelik a vajdasági magyar irodalmat. Az

idén Zomborra gondoltunk, a következő években pedig Szabadkát, Újvidéket vettük számításba, hogy a rokon művelődési egyesületekkel vajdaságivá tegyük a rendezvényt. Azt szeretnénk elérni, hogy ne két napra korlátozódjon ez a rendezvény, hanem egész éven át mindig történjen valami.

● Mikor lesznek a Szenteleky-napok?

— A hagyományokhoz híven az idén is decemberben. Elképzeléseink szerint 14-én és 15-én kerül rá sor. A jövőben pedig még nem tudjuk. A Szenteleky-napokon egy megbeszélést is szeretnénk tartani az újabb koncepcióról. Egyes tartalmak megmaradnak, a díjak, a kiállítás, de a tartalmat bővíteni kell. Megváltoztak a társadalmi körülmények, és nekünk is alkalmazkodni kell hozzá. Politikamentes kultúrát akarunk, és megszabadulni a formáktól, a formalizmusoktól és csakis a tartalomra helyezni a hangsúlyt. Természetesen a rendezvény finanszírozásának módja is változni fog. Az idén főleg csak a tartományi és a közösi művelődési érdekközösségtől várhatunk segítséget. Ezenkívül az egyesület járul hozzá a költségek fedezéséhez, azzal, hogy megkutatjuk a többi pénzforrást is. A jövőben pedig valószínűleg védnököt kell keresnünk, de mindezek majd az átmeneti időszak után tisztázódnak — mondta befejezősül Kristály Klára.

M-4

Európai központ Újvidéken

A Jogtudományi Kar szerepe a nemzetközi hallgatóképzésben

Az újvidéki Jogtudományi Karon hozzák létre a nemzetközi hallgatóképzés hat központjának egyikét az európai jogtudomány-fejlesztési program keretében, amit egy évvel ezelőtt indítottak és teljes egészében Hollandia, az Európa Tanács és az UNESCO finanszírozza, jelentette ki tegnap **dr. Várady Tibor** a Jogtudományi Kar tanára és a projektum egyeztetőbizottságának egyik tagja.

A program szerint — amelybe már bekapcsolódott Lengyelország, Magyarország, nemrég pedig Csehszlovákia és Jugoszlávia is — hat jogtudományi karon alakítanak nemzetközi központot, méghozzá Prágában, Budapesten, Moszkvában, Poznańban, Zágrábban és Újvidéken. Az európai program előirányozza a hágai Nemzetközi Jogi Intézettel való tudományos együttműködést is.

Az újvidéki Jogtudományi Karon már tíz-egynéhány éve léte-

zik nemzetközi központ, és tudományos potenciáljának és az egyes tanárok nemzetközi hírnevének köszönhetően választották ki, hogy részt vegyen a projektumban. A hat európai központ ingyen teljes komputerteljesítményt kap, és ehhez kötelesek helyiséget szavatolni. A hágai intézetből két újvidéki jogászt meghívnak továbbképzésre. Ezenkívül Újvidékről nemrég Hágába utazott egy szakember, aki adatkezelő tanfolyamon vesz részt, amelynek elvégzése után az újvidéki Jogtudományi Karon foglalkoztatják. Jövőre a Jogtudományi Kar egy jelöltjének esélye lesz arra, hogy a jogászok nemzetközi kutatócsoportjának tagja legyen.

A fő cél: saját szakembereket ki képezni a nemzetközi jog terén, amely hozzájárul az oktatás színvonalának emeléséhez és a Jogtudományi Kar tekintélyéhez. (Tanjug)

Egyenrangú félként

A középiskolai dolgozók tartományi társulása az oktatás színvonalának emeléseért, valamint anyagi helyzetük javításáért száll síkra

Október végén alakult meg a középiskolai dolgozók tartományi társulása, amely független, önkéntes, érdekvédelmi, nem politikai szervezet. Tagjai érdekeinek védelméért száll síkra.

● Hány tagja van a szervezetnek? — kérdeztük Zdravko Vasiljević-t, a középiskolai dolgozók tartományi társulása közgyűlésének alelnökét.

— Eddig a 111 vajdasági középiskola közül 70 küldte el a belépési nyilatkozatot, de a többiek is érdeklődnek. Van, ahova nem jutott el az anyag, egyes iskolák értesítettek bennünket, hogy elküldték a belépési nyilatkozatot, de ez még nem érkezett meg hozzánk. A napokban tehát várhatóan még mintegy tíz iskola csatlakozik a szervezethez. Nincs tudomásunk arról, hogy a program és a státútum áttekintése után bármelyik iskolában elutasították volna ezeket. Miután az iskolák a dolgozói gyűléseken elfogadták a társuláshoz való csatlakozást, terveink szerint mindenki egyénileg nyilatkozik arról, hogy be kíván-e lépni a szervezetbe.

● Melyek a legfontosabb feladataik?

— Ki kell harcolnunk, hogy a pedagógusok személyi jövedelme elérje a tartomány gazdaságában azonos iskolai végzettséggel dolgozók átlagát. Ez a Tartományi Végrehajtó Tanács határozatának szellemében van. Részt kívánunk venni a kollektív szerződések kidolgozásában, megkötésében. Egyenrangú felek kívánunk lenni a tárgyalásokon. Hosszú távú feladatunk, hogy az oktatás korszerű legyen, a munkakörülményekre, az iskolák felszereltségére gondolunk. Az érdekek megvalósításáért folytatott harc módszereit a státútum tartalmazza, amelyek a megbeszéléstől kezdve a tagok általános munkabeszűntetéséig terjednek.

● Miért volt szükség a társulás létrehozására? Párhuzamos szakszervezetnek tekintik magukat?

— Véleményünk szerint a hivatalos szakszervezet eddig nem képviselt bennünket megfelelő mértékben. Eppen ezért hoztuk létre a társulást, mivel szeretnénk sikeresebben szállhatunk síkra az oktatás színvonalának emeléséért, anyagi helyzetünk javításáért. Ha a jelenlegi szakszervezet továbbra is harcolni kíván az oktatásügyért, és sikeresebben tevékenykedik, mint mi, akkor a társulás elveszti tekintélyét és feloszlik. De

ebben a pillanatban meggyőződésünk szerint van létjogosultságunk. Nem tekintjük magunkat párhuzamos szakszervezetnek, a középiskolai dolgozók szakszervezete vagyunk. Véleményünk szerint jobban védjük majd a pedagógusok érdekeit, mint a mostani szakszervezet. A társuláshoz való csatlakozás azonban nem zárja ki a jelenlegi szakszervezeti tagságot sem.

● Az alosztályok hogyan szerveződnek?

— Az alosztályok vagy egy iskola szintjén, vagy területi alapon szerveződnek, illetve a meghatározott profilú iskolák is megalkothatják alosztályait. Az alosztályra, az adott környezetre jellemző szakszervezeti kérdésekkel foglalkoznak, a szélesebb körű érdekek megvalósítása a társulás hatáskörébe tartozik. A kezdeményezések a tagságtól az alosztályoktól indulnak majd ki, és jutnak el a végrehajtó bizottsághoz, közgyűlésig. Az alosztályok döntése az azoknak az eszközöknek a felhasználásáról is, amelyek a tagdíjból megmaradnak nekik.

● Mekkora lesz a tagdíj?

— Az alakuló közgyűlésen szó volt erről a kérdéssel. A tagdíj a nettó személyi jövedelem 0,6 százaléka, ugyanannyi, mint a jelenlegi szakszervezetben. Az összeg 10 százalékát a főbizottsághoz juttatják el, 90 százaléka pe-

dig megmarad az alosztálynak. Ha megmutatkozik, hogy a tagdíj magas, illetve alacsony, javasolni fogjuk módosítását.

● Mikorra várható a társulás bejegyzése?

— Ez a végrehajtó bizottság elsődleges feladata. Ennek elnöke feladatul kapta, hogy jogi és más szakszolgálatok segítségével felülvizsgálja a társulás bejegyzésének lehetőségeit. Pillanatnyilag nem tudjuk, hogy mikor és hogyan fogjuk ezt megoldani. Ezért kapcsolódniak be a munkába az e kérdésben jártas szakemberek is, de véleményük szerint nem lesz gond. Reméljük, minél előbb megoldódik ez a kérdés. Mivel tartományi szervezetről van szó, ezen a szinten történik a bejegyzés is — hallottuk Zdravko Vasiljević-től.

MIHÁLYI Katalin

Egy szarajevói színház Párizsban

A szarajevói Obala Színház egy hónapja franciaországi turné alatt tartózkodik. Hat városban tizenhét előadást adnak Tetovált színház, illetve Holdszínház címmel. Párizsban az ősi fesztiválon lépnek fel a világ legrangosabb rendezőinek és alternatív csoportjainak társaságában.

ÖTVEN ELŐADÁS – MAGYARUL

A zrenjanini gyermekszínház munkájáról nyilatkozik Vladimir Grubanov szervezőtitkár

A zrenjanini gyermekszínház mostanság nemcsak Vajdaságban mutatja be előadásait. A maroknyi társulat gyakran vendégzerepel, vendégzerepelt Bulgáriában — a vármai nemzetközi találkozón öt értékes díjat nyertek a Bepartak —, Hollandiában, Romániában, Csehszlovákiában és Magyarországon. A vajdasági hivatásos színházak seregszemléjén több mint 80 elismerést kapott a társulat tíz tagja, hatszor a gyermekszínházak országos találkozójára is elutazhattak, Sibenikbe. A színháznak — megmondhatjuk a rendezők, leírta a recenzorok — olyan szellemi-alkotói egysége van, amellyel mindig megtalálják a szereplők az utat a gyermekek szívéhez. Az újabb előadásokban a totális színház is érvényesül. A tánc, a hang, a pantomim, az akrobatika, a muzsika, vagyis az együttes a művészet több ágával, és azoknak hatásával szívesen értekezik a gondolatot, teszi a bemutatott darabot sajátossá és egyénivé. Néha másolnak, néha újat teremtenek.

— Ha ösztintek vagyunk, akkor arról is beszélhetünk — hallottuk **Vladimir Grubanov**-tól, a zrenjanini Toša Jovanović Narodno pozorište — Népszínház szervezőtitkárától —, hogy a társulat bizony túlhatol a határokon. Van olyan napunk is, amikor négy-öt előadást hirdetünk, de ha létezik valahol magas művészi színvonal, akkor az ebben a színházban megtalálható. A gyermekszínház 1975-ig önállóan működött. Ekkor beolvastották az úgynevezett „nagy-színházba”. 34 esztendője, amióta talpon vagyunk, magyar nyelvű előadásokat is hirdetünk: évadon-

ként két bemutatót és mintegy ötven reprizt a városban és a tartományban, rendszerint Bánát területén. A magyar anyanyelvű színészek — Tóth Irén, Pécsi Erzsébet, Macskovics Tihamér és a többiek — tágas és szűkre szabott színpadokon szerepelnek, tanteremben, napköziben. Csókán, Kikindán, Zentán, Adán, Magyarcsernyén, Tordán, mindenütt, ahol megfordulunk, taps fogadja a produkciót. Sajnos, az utóbbi években csökken az érdeklődés, talán azért (is), mert a magyar gyerekek a színi előadásokat is megnevezik, „dupláznak” nincs türelmük, vagy netán hiányzik a biztató, rábeszélő szó a pedagógusok részéről. Legutóbb Nišben, a szerbiai gyermekszínházak találkozásán magyarul vittük színre a **Pöttömék**. Mit mondjak? Óvációkban részesültünk, pedig a szerbiai városban senki sem beszél a magyar nyelvet.

● Ebben az évben is lesz magyar előadás?

— A 34 éves hagyomány nem szakadhat meg. A tenyerünkön hordozzuk, megfogjuk a kezét a gyerekeknek, a magyaroknak is természetesen, ölni vesszük a legkisebbeket a színházba. Ötven előadás lesz magyar nyelven ebben az évadban is. A mérlegkésztésnél nagyon hiányozna nekünk a magyar gyerekek tapsa, odaadása, lelkesedése. Az anyanyelvi kultúra védelmében nem szabad elvetni a nemzeti színjátszás létjogosultságát. Mi, nagybecskereki óslakok nem akarunk megválni egy „rég” színházi eszményképtől — se ma, se holnap, se holnapután.

B. Z.

Visszakövetelik a szerb kolostorok kincseit

A Szerb Képviselőház Végrehajtó Tanácsa tegnap elfogadta az indítványt, hogy nyisson vitát az usztasok által kifosztott szerb kolostorok és templomok szentélyei visszaszolgáltatásának kérdéséről. A Köztársasági Képviselőháznak kell elfogadnia az indítványt, arra törekedve, hogy visszaszerezze az elrabolt relikviákat. Először is össze kell gyűjteni az elrabolt kulturális javakkal kapcsolatos dokumentációt, ami meg-

könnyíti a visszaszolgáltatás folyamatát.

A Köztársasági Végrehajtó Tanács úgy határozott, hogy a vallási kérdésekkel foglalkozó bizottság és a szerb pravoszláv egyház közösen készítsék el a dokumentációt, utána pedig a Köztársasági Művelődési Titkárság és az emített bizottság kiegészítik az okmányokat, megindoklást és követelést mellékelnek hozzá, amit a Szerb Képviselőház a Horvát Szabornak továbbít. (Tanjug)

(OTOS András felvétele)

tése ezúttal végleges — közölte menedzsere. Két évvel ezelőtt egyszer már bejelentette visszavonulását, ennek ellenére az idén nagy európai hangversenykörúton vett részt, amelynek során fellépett Jugoszláviában is. Tina Turner a 60-as években robbant be a rock élvonalába, akkori férje, Ike Turner oldalán. Válásuk után önálló karriert kezdett.